Svenska Handteckningar i Göteborgs Museum

utgifna av

Axel L. Romdahl

SVENSKA HANDTECKNINGAR

Gothenburg. Museum.

Cut
G

SVENSKA HANDTECKNINGAR

I GÖTEBORGS MUSEUM

UTGIVNA AV

AXEL L. ROMDAHL

STOCKHOLM

ÅHLÉN & ÅKERLUNDS FÖRLAGS A.-B.

STOCKHOLM
ÅHLÉN & ÅKERLUNDS FÖRLAGS A.-B:s
BOKTRYCKERI
1 9 1 8

Bruine Jan. 1934

Till

Richard Bergh

på sextioårsdagen d. 28. XII. 1918.

Handteckningar äro de intimaste av alla konstverk. I de flesta fall ha de tillkommit utan all tanke på att läggas inför publikens ögon, såsom ett konstnärens samspråk med sig själv om vad han har på hjärtat, som en förberedelse till arbete eller ett nedtecknande av intryck. För den som vill komma de gamle mästarnes hemligheter på spåren finnes, som den moderna konstforskningen nogsamt visat, ingen säkrare väg än den som för genom handteckningsportföljerna.

Med de gamla mästarnes hemligheter förstås då icke endast och icke främst de yttre fakta och data efter vilka historikerna ävlas, men, vad viktigare är, själva livsnerven och växten i deras skapande.

Men också detta studium ligger på sidan av vad de flesta konstvänner söka i ett konstverk — det som är vackert och till lust för öga och sinne. Liksom om handteckningarna bara skulle ha sitt värde som »documents humains»! Många av dem, de största konstnärernas framför andra, äga ett utomordentligt och den mottaglige i sällsynt grad fascinerande konstnärligt innehåll — en Michelangelo, en Rembrandt ger sig hel och hållen i några knappa streck på ett litet pappersblad vi hålla i handen.

Det är så att man svindlar vid detta förtroliga umgänge med det högsta i konsten. Det är som att, utan handskriftstolkandets möda, läsa de klassiska författarnes brev i känslan att de äro ställda direkt till en själv.

Bland svenska handteckningar, för att nu ge oss in på det anspråkslösare område det här gäller, ha vi väl endast en motsvarighet till de Tegnérska breven. Behöver det sägas att det är de Sergelska teckningarna, lika klassiska och levande i sin form, lika fritt sprungna ur hjärta och inbillning. I regel få vi nöja oss med svagare rätter. Men också vardagskosten är ofta god och haltfull, mången gång bättre än de anspråksfulla anrättningar som sattes färdiga på bordet, då handteckningarna undanlåstes i skåp och skrubbar. På många punkter i svensk konsthistoria

möta vi löften som aldrig uppfylldes. Särskilt gäller detta 1800-talet fram till parisersvenskarnes generation. Också våra bästa hinna knappast med att förverkliga sina möjligheter — en Wahlbom och en Höckert — och hur många bli icke bara en möjlighet, ett stycke anlag, hämmat i sin utveckling av Düsseldorffschablon eller utrunnet i en försumpande dilettantism. Vi måste beklaga detta men på samma gång taga fasta på löftena såsom det friskaste och bästa i tiden och som varsel om att den konstnärliga källådern alltjämt varit vid liv, även om den ej alltid flödat rik och ogrumlad uppe i dagen. De bästa löftena från den svenska konstens järnår skänkas oss ofta nog i handteckningarna, i naiva och friska utkast och anteckningar, solida och kunniga studier. Handteckningarna fullständiga bilden av svenskt konstliv och uppenbara värden och glädjeämnen som ej sällan äro ägnade att överraska betraktaren — »jaså, tänk att han var en så ypperlig artist, vem skulle trott det!» Handteckningar äro en intim konst. De tränga sig icke på en, de låta ej njuta sig i förbigående. Men hur många ha eller ge sig tid att slå sig ned i ett kopparstickskabinett och varsamt umgås med de gulnade teckningsbladen? I Göteborgs museum kunna de nog räknas på ena handens fingrar — om man frånräknar monografiskrivande konstdoktorer, som på sina specialområden ta studiet desto grundligare. Men då nu våra samlingar äro för bra att ligga räntelösa, få vi åtminstone ge ut en anvisning på dem, låta dem söka upp sin publik. De komma då inte bara på egna vägnar utan vilja föra talan också för sina medsyskon på andra håll. Göteborgs musei handteckningssamling, som har utbyggts på grundval av artisten Johan Ericsons samling och förkovrats, delvis med gynnsamt begagnande av ett par enskilda samlingars skingrande, snabbare och bättre än eljest varit fallet, är ung och av måttligt omfång. Dock torde den vad svenska teckningar beträffar endast överträffas av Nationalmuseum, och i skrivande stund kan den ej lämnas utan beaktande vid studiet av vår äldre konst.

Det urval som här presenteras är gjort ur den dubbla synpunkten att bladen skola vara värda att återge och lämpa sig för återgivande, alltså icke behöva förminskas för mycket eller gå förlustiga väsentliga koloristiska effekter. Stora blad och akvareller ha undvikits. Och så skulle bladen gärna bilda en följd och i sin mån spegla det svenska konstlivet från Ehrenstrahls dagar och till Ernst Josephsons.

Våra handteckningar representera ej blott olika tidsskeden och stilar utan på samma gång ett antal olika tekniker.
David Klöcker von Ehrenstrahls kompositionsutkast i flott lavyr och penntecknig ger en god föreställning om barockmålarens koloristiska stål och yppiga formgivning. Bataljmålaren Lemkes mjuka utkast i röd- och svartkrita äro ju icke senare tillkomna men tillhöra stilistiskt redan rokokoseklet som ända fram till Elias Martin älskar crayonen och blyertsen. Nyantiken från Åkerström och Masreliez och fram till Wahlbom älskar att inskriva sina klara former i en fast penntecknad kontur, till dess en ny impressionisk stil med vibrerande ljus och oroligt levande linjer röjer sig hos de franskt skolade målarna från och med Wahlboms senare fas och Höckert. En ny fast stilisering uppträder i de Sager-Nelsonska kolteckningarnas svarta och vita ytor och i Ernst Josephsons konturteckningar från sjukdomstiden. Så skriver var och en tidens stil men med egen hand. Någon gång som fallet är med de båda sista målarna är det konstnären, som ger ut förskriften, och samtiden tar då gärna ett eller annat årtionde på sig innan den börjar härma efter.
Nu några rader om de meddelade bladen.
Ehrenstrahl har verkligen gett något av sin »quinta essentia» i det lilla utkastet till oljemålningen Karl XI:s barn å Gripsholm. Barocken bubblar och buktar sig i varje tum av bladet. Om tidens antikt påverkade (Amor och Psyke?) bildhuggeri erinrar gruppen av de sammanslingrade barnen till höger. Lemkes ena teckning ger oss en åskådlig bild av hur den karolinska soldaten gick och stod, en trög och allvarsam svensk allmogeman i vapenrock. Hans bild av kavalleritruppen verkar anmärkningsvärt modern med sin enkelt vunna karaktär av massa. Jean Eric Rehns lavyr av »lieutenant Rebeau, språkmästare uti fransyska» är spirituell och elegant som vi böra vänta det av en »piece fugitive» av en rokokoartist. Litet snarlikt Sergel men utan den pondus som ligger över dennes tillfälligaste charger. Svartsjöbildens konsthistoriska intresse att ge den enda bild vi äga av Vasaslottet i dess förnedring förenar sig med dess värde som smakfull landskapscroquis med jämt så mycket ruindysterhet rokokon kunde fördraga. Taravals Venus är så tidstypisk man kan begära. Dess behag ligger helt i den läckra och fria touchen, formgivningen är både vulgär och inkorrekt — utan att man just vill lägga märke till det. Pilos Kavaljer är också den kvickt och skickligt gjord och röjer mästa-

rens friska syn och raskhet i uppläggningen, medan Lafrensen-bladet ger en graciös stomme till en av de läckra gouacherna, som voro målarens specialitet. Av Sergelteckningarna står bladet med Bellman, som är kär i »Anna Rella», Sergels älskarinna, och som försjunker i dödsaningar vid sin sup, utom tävlan. Det sätt varpå den store konstnären i några sterck har fått fram de båda polerna i Bellmans personlighet, livsyrsel och ruelsefylld melankoli, ställer detta blad på en rangplats i hans teckningsoeuvre. Elias Martins porträtt av »Skördarnes» skald ger honom intimt men utan större fördjupning. Som vanligt hos denne landskapsmålare som aldrig kunde hålla sig från figurer, vanskapliga proportioner!

Av Louis Adrien Masreliez har utvalts ett litet blad där hans starka sinne för system och byggnad i konstverket framträder på ett sätt som kommer expressionistiska målare att känna en djup respekt för denne nyantike artist. Även Åkerströms Leda är fast och vackert komponerad. I Deprez' blad finna vi denna hans ovanliga förening av äkta monumentalitet och briljant mis en scène, av storhet och teater, som bör ha kommit honom att passa så förträffligt för Gustaf III.

Bland gångna tiders svenska skämtteckнare är det få som äro uthärdliga för en modern betraktare med konstnärliga anspråk. Per Nordquist hör till dem. Han är icke bara en munter dilettant men verkligen artist och låter det aldrig vara nog med att översätta underskriften till ett slags barnslig bildrebus. Hans blad äro alltid kompositioner, och humorn ligger gömd just i kompositionen. Så i detta bladet med Minerva, som uppmanar tecknaren att höja sig över hopen — på styltor. Gycklet träffar tiden med dess antikvurmeri och uppstyltning i stil och former.

Per Krafft d. y:s teckning av Kjellgrens vän, Clewberg-Edelcrantz på dödslägret har över sig en återglans av Louis Davids konst och av romersk anda. Målaren skulle få många år på sig att glömma bådadera för sitt beställningsarbete och sin borgerliga aftontoddy.

Genom Alexander Laureus' sepialavyr flyttas vi till påvetidens och artisternas Rom. Hans osteria är förresten ej bara gemytlig utan i varje fall komponerad med en viss klokhet och smak, särskilt i ljusfördelningen. Vem har hört talas om Otto Henrik Wallgren? Icke är det många. Och knappast var han mycket att tala om. Men här kunna vi ur glömskan hämta upp en teckning som kan göra heder åt det förgätna namnet. Nyantiken har lärt tecknaren att lägga planen fast och klart — hans

hjärtelag har låtit honom se det lillgamla allvaret, det rörande och lustiga hos gossen. För oss gör ju dräkten sitt till det roliga!
Den gamla goda tiden med musikanter och söta mamseller kör fram efter klingande bjällror i Wetterlings teckning från ett slädparti.
I en sådan skildring har den hederlige kaptenen varit kongenial med ämnet mera än i sina torra referat av Karl Johans bataljer efter högst densammes diktamen.
Landskapsmåleriet är representerat av C. J. Fahlcrantz, som i den meddelade tuschteckningen erinrar om engelsk konst, närmast väl Constable. Hans lärjunge Graffman, som vid trettiofem års ålder drabbades av sinnessjukdom, visar sig i målningarna tämligen tam, men ådagalägger i sina raskt utförda teckningar en originell målerisk kraft. Marinen har snarast ett tycke av impressionism i Turners anda, klipplandskapet med karavanen bringar romantikens måleri i tankarna. Båda bladen göra intryck av möjligheter som aldrig blevo till en fruktbar verklighet.
Av Carl Wahlbom har Göteborgs museum lyckats förvärva en samling teckningar och akvareller, som skänker en allsidig föreställning om de stora konstnärliga krafter som funnos hos konstnären, men som på grund av vanskliga öden och villkor aldrig kommo till full utveckling. Hans ungdomstids mytologiska kompositioner stannade i teckningens och etsningens oansenliga mått, och det var aldrig ens på tal att lyfta dem upp i väggmålningens monumentalitet.
Djurstudierna från Italien i sin intima älskvärdhet och formsäkra grace begrovos mellan skissbokspärmarna. Och Pariserintryckens omsättande i måleriska impressioner blev en tillfällig avvikelse från den korrekt akademiska vädjobanan, på vilken han med hot om utsvältning åter tvangs in. Trångsinne hos de i konstfrågor bestämmande och fattigdom voro de fiender som blevo Wahlbom övermäktiga. Är han den ende eller siste svenske konstnär vilken rönt det ödet!
Han hade dock haft möjligheter inom snart sagt vilken konstriktning som helst. Men banaliteten, konventionalismen — dumheten, gav sig icke ro, förr än han låg slagen till slant. Wahlbom är stor trots allt i sina teckningar, de upprätta hans minne och äro anklagelseakterna mot dem som ej ville förstå bättre än att skriva ned uttalanden i stil med detta om djurstudierna — jämför det meddelade bladet: »De med blyerts ritade små etuderna efter naturen äro varken såsom val av form, studium

eller utförande värdiga en konstnär som befinner sig på herr Wahlboms utvecklingsgrad. Det lilla bladet med underskriften »Alla dagar i Paris» är som en utsökt vignett till Henri Murgers Vie de Bohême och svartkritteckningen »Trois Artistes Suedois» är bräddad av övermodig livslust. Båda äro födda i lyckliga ögonblick, då målaren alldeles glömt bort att det långt bort i det kalla Sverige satt en aeropag med titeln av »Kunglig Akademien för de Fria Konsterna».

Troilis porträtt av en gosse — enligt dr Helge Kjellin Erik Gustaf Geijers son, avritad 1837 — har trots sin karaktär av ungdomsarbete redan de väsentliga dragen i mästarens konst, den intima uppfattningen, den behärskade formen.

Kilian Christoffer Zolls självporträtt från år 1847 ger ett livligt intryck av det vakna och trygga hos denne länge glömde konstnär. Hans skissboksblad med barnstudier röjer samma ärliga sydsvenska lantlighet som hans bästa dukar, de från tiden före Düsseldorffstudierna.

Palms »Castel del Uovo i Neapel» är ett utsökt prov på hans konst, stillsamt glad åt söderns sol och skönhet, som skulle leka honom i hågen ända in i ålderdomen och kasta en främmande reflex över hans bilder från Stockholm och Visby.

Färgen skall väl till, för att Egron Lundgren skall nå sin rätta briljans, men hans lilla rokokocaprice i sepia gör sig med sin enda ton förträffligt. Samma impressionistiska liv fängslar oss i Höckerts Quadrilledansös med ett franskt tycke erinrande om ingen mindre än Constantin Guys. Detta friska lekverk kontrasterar starkt mot den inträngande studien efter en Orsagård. Höckert hörde till det fåtal i vår konst som på samma gång ägt förmågan att fördjupa sig i arbetet och att ge sitt geni lösa tyglar.

Hos Edvard Bergh finnes icke denna dualism och mycket litet av överraskning. Han är jämt så fri som hans fina och kloka ingenium tillstädjer, och det vill till historisk blick för att nu se djärvheten i hans sätt att uttrycka sig.

P. D. Holms Wirnbach-Thal har, särskilt i originalets storlek, något verkligt grandiost och festligt över sig som man knappast skulle tilltrott denne Edvard Berghs konkurrent om den svenska björkskogens måleriska upptäckt.

Den Düsseldorffska figurkonsten representeras av D'Uncker, Fagerlin, J. W. Wallander och August Jernberg. Särskilt beaktansvärda

äro det D'Unkerska bladet med den insomnade flickan och Wallanders bedjande gumma. Det är sällan vi i dessa konstnärers tavlor träffa motsvarande värden.

När vi väl kommit in på 1880-talet förlora handteckningarna sin gamla betydelse som komplement till de färdiga verken och ge sällan något utöver dessa, på sin höjd paralleller till dem. Några av de bästa bladen från denna tid äro direkta avbildningar av konstnärernas tavlor, eller hellre översättningar i svart och vitt av dem. Det var till en del den begynnande kemigrafiska reproduktionskonsten som framtvang dessa omtolkningar av konstverken för de tekniska förfaringssättens olika möjligheter. Man behöver icke säga, hur mycket konstnärligare denna reproduktionsmetod måste vara än de nutida rent industriella procedurerna.

Carl Larssons »Empire» har tjänat som förelag för en vällyckad etsning.

Ernst Josephsons »Adam och Eva» tillhör de allra intressantaste av konstnärens arbeten från sjukdomstiden och griper oss genom sitt rika innehåll, sitt intensiva uttryck, det genomborrande rannsakandet i kvinnans blick, den bävande bönen i frestelsens stund hos mannen.

Sager-Nelsons »Stråkdraget» sammanfaller med tavlan i Fürstenbergs samling. Självporträttet med den kolnande glöden i blickarna och det modernt fastbyggda landskapet från Bourg la Reine äro fristående och märkliga delar av hans produktion. Landskapets verkan är i någon mån beroende av färgkritornas hjälp.

Herman Norrmans »Ritskola i Tranås» är i fullaste grad i besittning av den fasthet, vilken präglar hans allvarliga konst, vare sig den tar upp impressionistiska problem eller söker sig fram till det dekorativa eller, rättare, det onaturalistiskt syntetiska.

Efter honom de vita bladen i boken, de oskrivna, snarast kanske de som så nyss blivit fyllda med bilder att de icke hunnit »fixeras». Av allt att döma gå vi mot en tid då handteckningen åter kommer till heders både såsom förberedelse och som självständigt konstverk.

DAVID KLÖCKER VON EHRENSTRAHL

f. 1629 † 1698

KARL XI:s BARN

Utkast till oljemålningen Gripsholm n:r 1389.
Teckning och lavyr i sepia och tusch. 18×14 cm.

JOHAN FILIP LEMKE

f. 1631 † 1711

KAVALLERITRUPP

Rödkrita. 16×10 cm.

JOHAN FILIP LEMKE

f. 1631 † 1711

SVENSKA SOLDATER

Rödkrita. 16×19 cm.

JEAN ERIC REHN

f. 1717 † 1793

»LIEUTENANT REBEAU SPRÅKMÄSTARE UTI FRANSYSKAN VID UPSALA ACAD.: 1770 D. 20 JULI»

Teckning med bläck, lavyr i tusch. 20×15,5cm.

JEAN ERIC REHN

f. 1717 † 1793

SVARTSJÖ SLOTTSRUIN 1750

Teckning och lavyr med tusch och något sepia. 15×19,5 cm.

G. TH. R. TARAVAL

f. 1701 † 1750

VENUS. »LE 8 MAY 1744 TARAVAL INVENIT»

Blyerts och tusch, teckning och lavyr. 28×31 cm.

CARL GUSTAF PILO

f. 1711 † 1793

EN HERRE BETRAKTAR ETT MINIATYRPORTRÄTT

På blågrått papper. Blyerts, svartkrita, något vitt. 34×25 cm.

NICLAS LAFRENSEN

f. 1737 † 1807

»VAD TYCKER ABBÉN?»

Tusch. Papper: D × C Blauw. 32×27 *cm.*

JOHAN TOBIAS SERGEL

f. 1740 † 1814

TRE UTKAST TILL GRUPPEN AXEL OXENSTIERNA OCH HISTORIEN

Bläck. 31×21,5 cm.

JOHAN TOBIAS SERGEL

f. 1740 † 1814

»BELLMAN KÄR I MADEMOISELLE HELLSTRÖM»
SERGELS »ANNA RELLA»

Bläck. Papper: VAN DER LEV.

JOHAN TOBIAS SERGEL

f. 1740 † 1814

SJÄLVKARRIKATYR

Ur en Wisa, illustrerad med 30 teckningar.
Tusch, 16×17 cm.

LORENS PASCH D. Y.

f. 1783 † 1805

Svartkrita och något vitt på brunt papper. 32×23 cm.

ELIAS MARTIN

f. 1739 † 1818

RUINLANDSKAP

Blyerts. 19×27,5 cm.

ELIAS MARTIN

f. 1739 † 1818

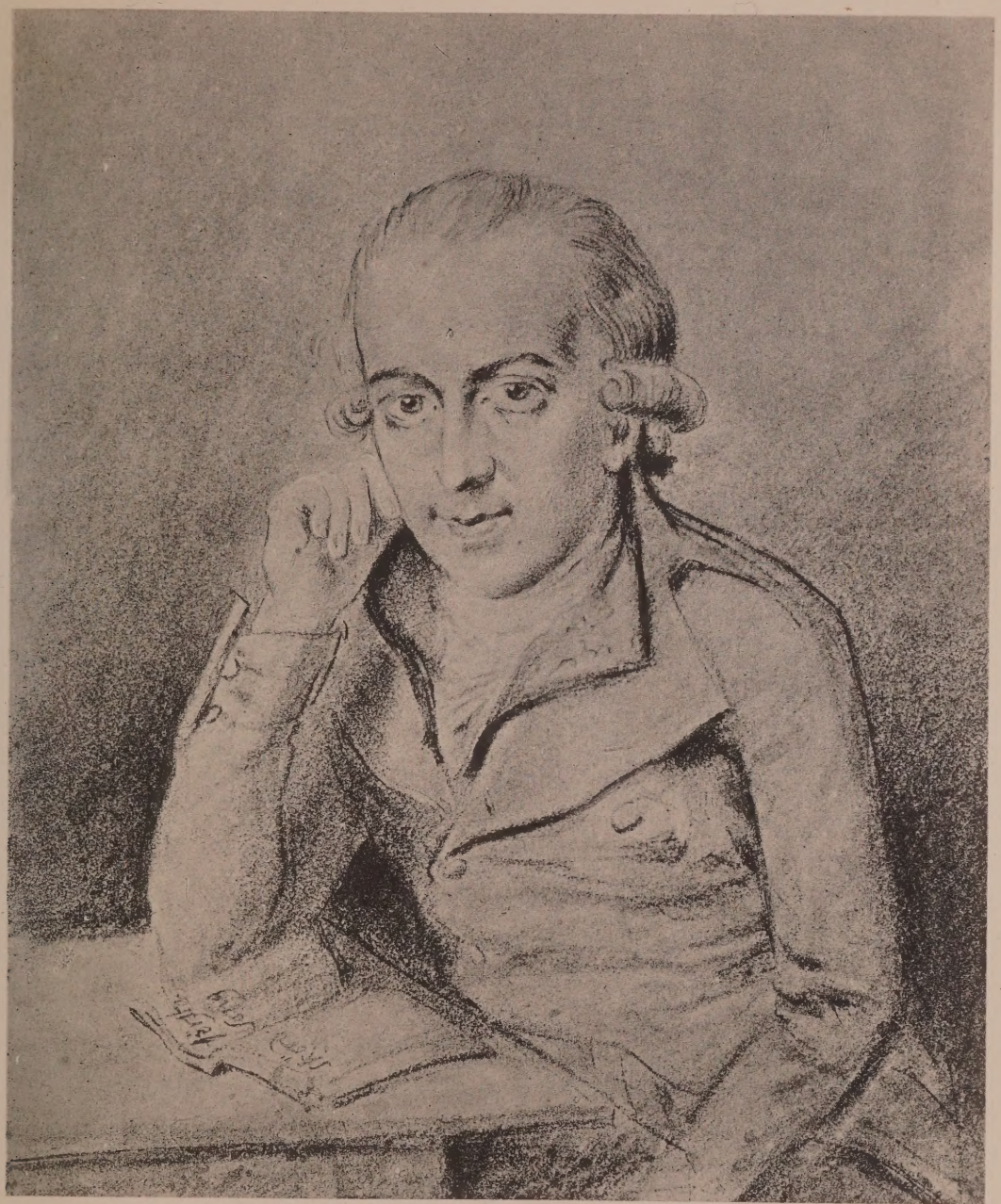

SKALDEN GREVE J. G. OXENSTIERNA

Svartkrita. 21×17 cm.

LOUIS ADRIEN MASRELIEZ

f. 1747 † 1810

TVÅ KVINNOR I ANTIK DRÄKT

Sepia. 15,5×10 cm.

JEAN LOUIS DESPREZ

f. 1737 † 1804

ANTIK SCEN I ETT PALATS

Teckning och lavyr i tusch. 18×25 cm.

JONAS ÅKERSTRÖM

f. 1759 † 1795

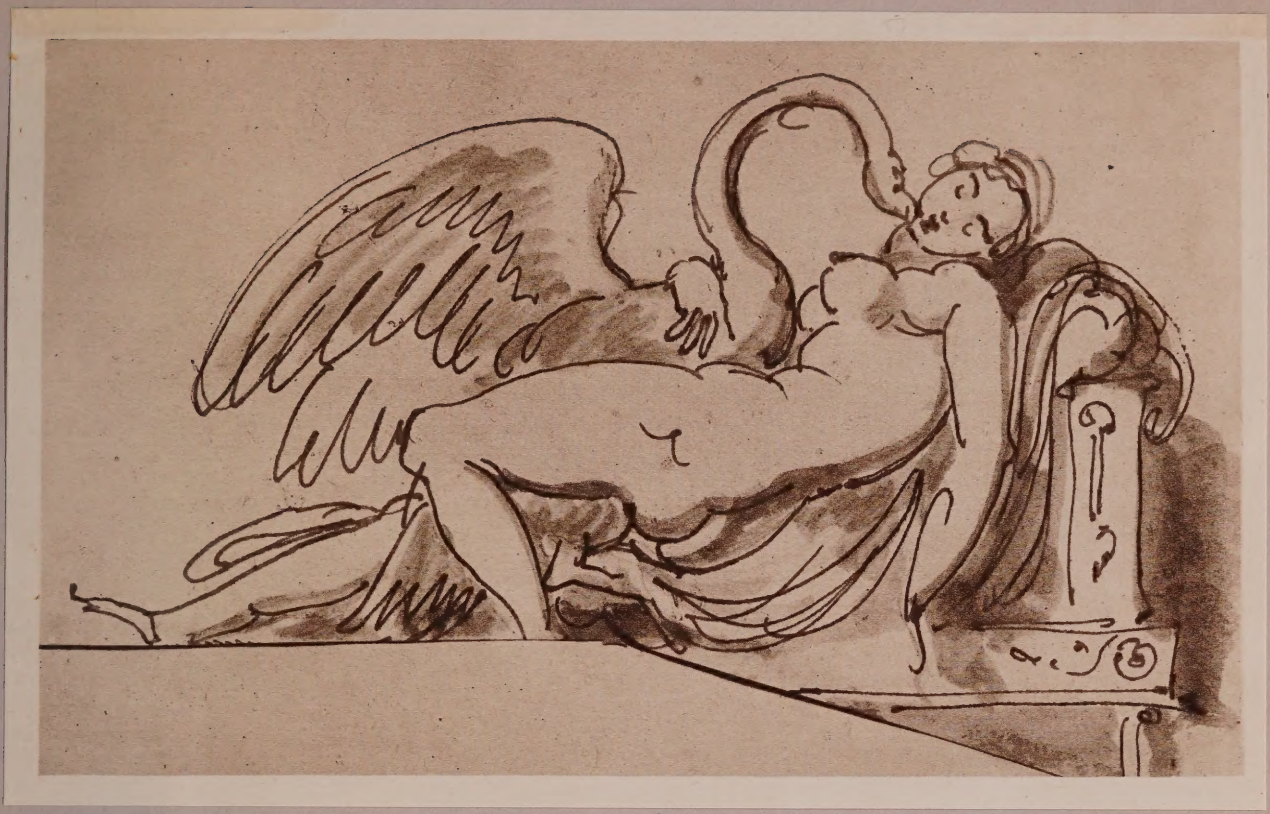

LEDA MED SVANEN

Bläck och tusch. 14,5×23 cm.

PER NORDQUIST

f. 1770 † 1805

»HÖJ DIG ÖVER HOPEN, NORDQUIST LILLA»

Tusch. 24,5×20 cm.

PER KRAFFT D. Y.

f. 1777 † 1863

PRESIDENTEN A. N. EDELCRANTZ PÅ DÖDSLÄGRET († D. 15 MARS 1821)

Svartkrita. 18,5×23 cm. (Reproduktionen avtagen nedtill.)

CARL JOHAN FAHLCRANTZ

f. 1774 † 1814

LANDSKAPSKOMPOSITION

Penntecknıng och lavyr i tusch. 13,5×20,5 cm.

ALEXANDER LAUREUS

f. 1783 † 1823

ROMERSKT VÄRDSHUS

Lavyr i sepia. 11×18,5 cm.

OTTO HENRIK WALLGREN

f. 1797 † 1857

GOSSE

Blyerts, 19×15 cm.

ALEXANDER CLEMENS WETTERLING

f. 1796 † 1858

FRÅN ETT SLÄDPARTI

Blyerts. 18×20 cm.

CARL SAMUEL GRAFFMAN

f. 1802 † 1862

MARIN

Tusch. 6×8 cm.

CARL SAMUEL GRAFFMAN

f. 1802 † 1862

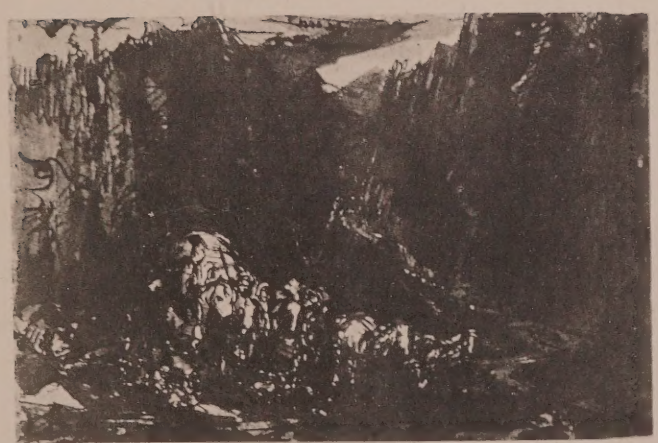

KARAVAN I ETT BERGSPASS

Tusch och något röd färg. 6×8 cm.

CARL WAHLBOM

f. 1810 † 1857

KONUNG AGNES DÖD

Tusch, 27×31 cm.

CARL WAHLBOM

f. 1810 † 1857

»ALLA DAGAR I PARIS»

Bläck. 7,5×13 cm.

CARL WAHLBOM

f. 1810 † 1857

DIANDE LAM

Blyerts. 16,5×18 cm.

CARL WAHLBOM

f. 1810 † 1857

»TROIS ARTISTES SUEDOIS»

Svartkrita. 23×24 cm.

GUSTAF UNO TROILI

f. 1815 † 1875

GOSSPORTRÄTT

Svartkrita. 20×20 cm.

JOHAN CHRISTIAN BERGER

f. 1803 † 1871

SKEPPSVARV

Lavyr i brunviolett med något vitt. 15×19,5 cm.

KILIAN CHRISTOFFER ZOLL

f. 1818 † 1860

SJÄLVPORTRÄTT. 1840

Svartkrita med något brunt på brunt papper. 19×14 cm.

KILIAN CHRISTOFFER ZOLL

f. 1818 † 1860

BONDBARN. UR EN SKISSBOK

Blyerts. Brun ton. Bokens format 14,5×24 cm.

EGRON SELLIF LUNDGREN

f. 1815 † 1875

AVSKEDET

Teckning och lavyr i sepia. 19×28 cm.

GUSTAF WILHELM PALM

f. 1810 † 1890

»CASTEL DEL UOVO» — LE 7 SETEMBRE 1841

Blyerts med svag akvarellfärg. 20×27 cm.

JOHAN FREDRIK HÖCKERT

f. 1826 † 1866

»QUADRILLE»-DANSÖS

Blyerts. 23×17 cm.

JOHAN FREDRIK HÖCKERT

f. 1826 † 1866

»EDWALDS GÄRD ORSA 2/8 58»

Blyerts på brunt papper. 18×25,5 cm.

EDWARD BERGH

f. 1828 † 1880

VID EN SKOGSSJÖ

Blyerts. 18×24,5 cm.

CARL D'UNKER

f. 1828 † 1866

INSOMNAD FLICKA. UR EN SKISSBOK

Blyerts med brun ton. Bokens format 30×24 cm.

CARL D'UNKER

f. 1828 † 1866

ÄTANDE ARBETARE. UR EN SKISSBOK

Blyerts med svag brun ton. Bokens format 30×24 cm.

PER DANIEL HOLM

f. 1835 † 1903

»WIRNBACH THAL D. 20 SEPT. 66»

Blyerts med lätt akvarellering. 28×41 cm.

JOSEPH WILHELM WALLANDER

f. 1821 † 1888

BEDJANDE GUMMA

Kolteckning på brunt papper. 22×15 cm.

FERDINAND FAGERLIN

f. 1824 † 1907

HOLLÄNDSKT FISKARFOLK

Kolteckning med något vitt å gråblått papper. 42×38 cm.

AUGUST JERNBERG

f. 1826 † 1896

ANDAKT I WESTFALISK BONDSTUGA

Blyerts på grått papper. 20×23 cm.

BERNDT LINDHOLM

f. 1841 † 1914

ISBRYTARE

Blyerts. 7×12,5 cm.

NILS KREUGER

f. 1858

HÄSTAR SOM DRA EN PRÅM

Teckning och lavyr i tusch. 15×33 cm.

BRUNO LILJEFORS

f. 1860

RÄVJÄGARE 1891

Tusch. 24×40 cm.

PER EKSTRÖM

f. 1844

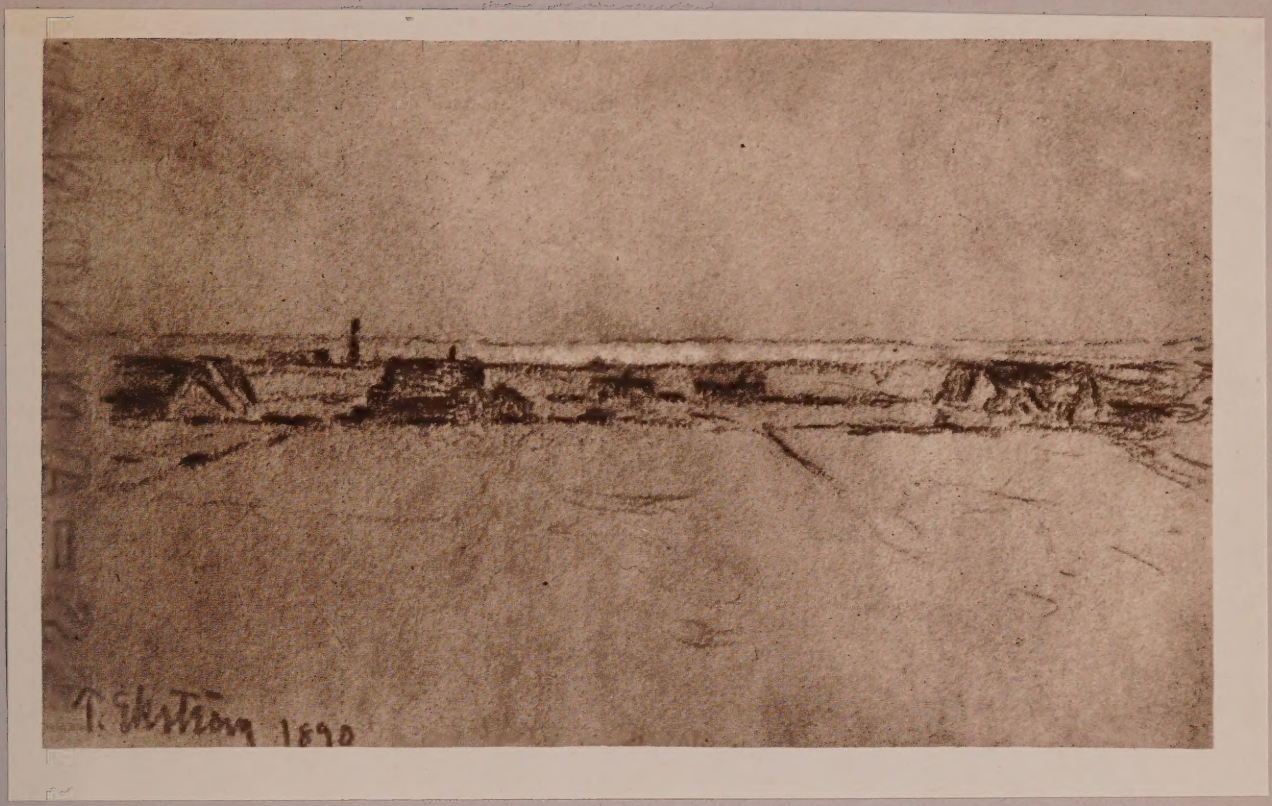

FRÅN ÖLAND 1890

Svartkrita med något vitt på gråbrunt papper. 10×17 cm.

CARL LARSSON

f. 1853

EMPIRE 1890

Blyerts. 25×18 cm.

ERNST JOSEPHSON

f. 1857 † 1906

SYNDAFALLET. (FRÅN KONSTNÄRENS SJUKDOMSTID)

Tusch, 39×23 cm.

OLOF SAGER-NELSON

f. 1868 † 1896

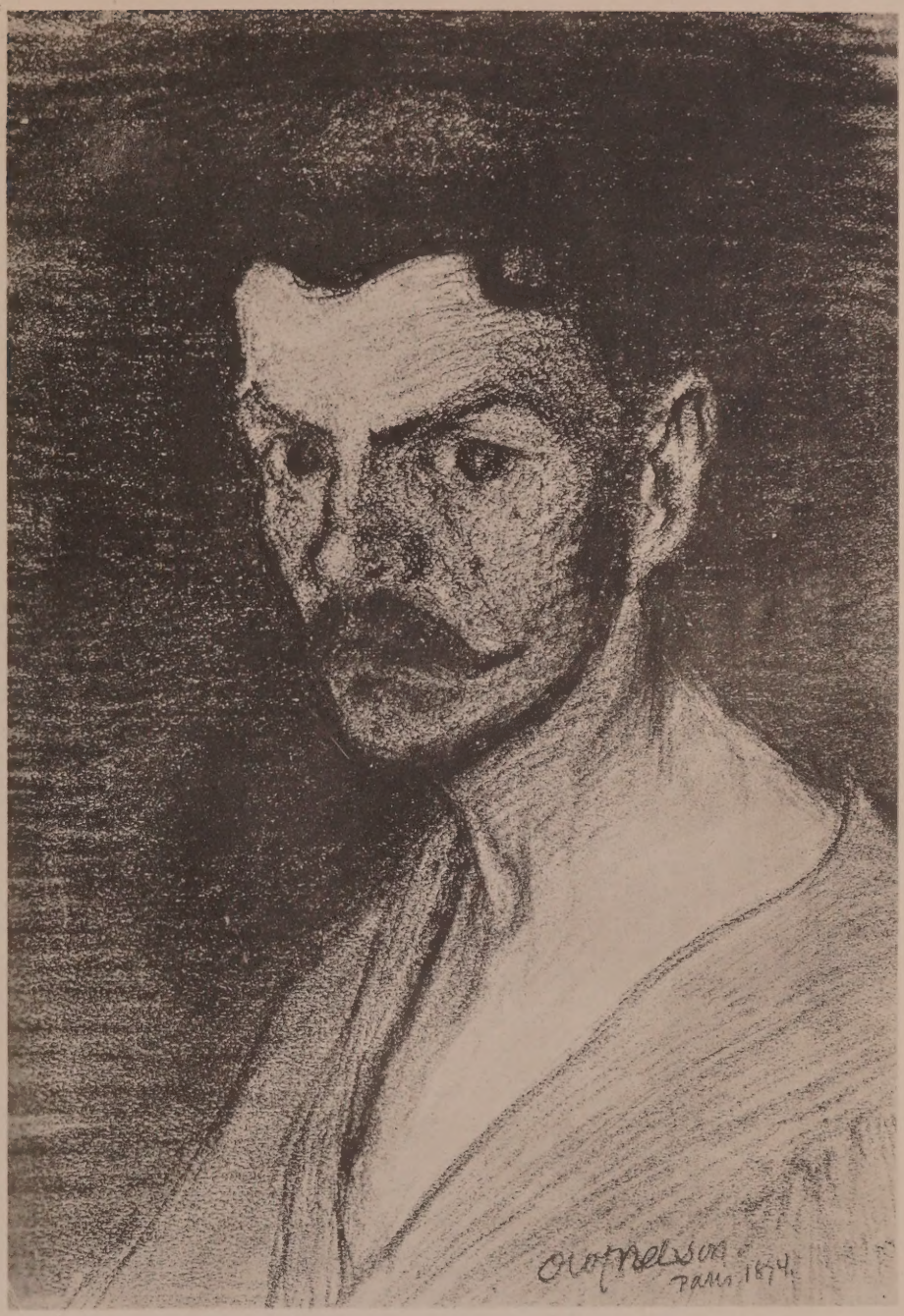

SJÄLVPORTRÄTT 1894

Kollteckning. 27×19 cm.

OLOF SAGER-NELSON

f. 1868 † 1896

LANDSKAP FRÅN BOURG LA REINE 1894

Kolteckning med något färgkritor. 23×30 cm.

OLOF SAGER-NELSON

f. 1868 † 1896

STRÄKDRAGET

Kolteckning. 26×34 cm.

HERMAN NORRMAN

f. 1864 † 1905

RITSKOLA I TRANÅS 1892

Blyerts. 32×34 cm.

88-B5999

GETTY RESEARCH INSTITUTE
3 3125 01075 5045